

ומשנינן: אכן כדי נסבה. (14)

זה?

מוסיף רבי עקיבא לבאר את הפסוק:

"אשם" בא ללמד: מה אשם — שהוא נאכל — עצמותיו שאינם ראויים לאכילה מותרין לעשות מהם כלים, אף כל היינו עולה שהיא עולה כליל עצמותיו נמי מותרין. (15)

שואלת הגמרא: ורבי עקיבא — הלומד לכל הקרבנות שאינם באים אלא מן החולין, מ"חטאת" — אם כן האי "וזבחת פסח לה" אלהיך צאן ובקר" שלא הוצרך ללמד על הקרבנות שלא יבואו אלא מן החולין,

ב-9-1 מאי עביד ליה, מה דורש רבי עקיבא מפסוק

ומשנינן: מיבעי ליה, צריך רבי עקיבא מקרא זה לדורשו כדרך נחמן; דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבהו:

מנין למותר הפסח, כגון שהפריש מעות לפסחו, וניתותרו (1) שקרב שלמים [יביא מהם שלמים]?

שנאמר: "וזבחת פסח לה' אלהיך צאן ובקר", וחלא אין פסח בא אלא מן הכבשים ומן העזים ולא מן הבקר — אלא ללמד על מותר הפסח שיהא לדבר הבא מן הצאן ומן הבקר דהיינו שלמים. (2)

רבי עקיבא כמו רבי אליעזר.

14. קושיא זו מקשה הגמרא גם בזבחים צח א, ושם מוסיפה הגמרא על התירוץ "כדי נסבה": ואיבעית אימא, סבר לה כרבי שמעון דאמר "אצבע" לא בעי כהונה, "כהונה" בעיא אצבע; ואם כן לא למדנו לכל הקרבנות אלא לחטאת שנאמר בה [ויקרא ד לד] "ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו"; וראה בתוספות כאן.

15. ביאר רש"י מכתב יד: בעצמות שאין בהם מח דשריין אפילו לקתא דסכינא, ואשם עצמותיו מותרין, שהרי בשרו מותר, ואין איסור נותר חל עליהם, דאין נותר חל אלא על זבח הראוי לאכילה כדאמרינן בפסחים פג א: העצמות והגדין ישרפו לששה עשר, והינן בה: אי דלית בהו מוחא לישידיניהו [יזרקם], אלמא היכא דאין ראוי לאכילה אין נותר חל.

והאי דנקט אשם טפי, משום דמכל חד מייתי חדא דרשה; ועוד באשם כתיב [ויקרא ז]: "ואת כל חלבו יקריב ... והקטיר אותם הכהן המזבחה אשה לה' אשם הוא" לאחר הקטרת אימורין, ומשמע: הוא אשם ולא עצמותיו אשם.

עוד ביאר רש"י, דעולה ומילואים מפרש

1. כן פירש רש"י מכתב יד, ובפירוש המיוחס לו בפירוש ראשון; ובזבחים ז ב פירש: שאבד הפסח ונתכפר באחר, ונמצא הראשון, וכן הוא בפירוש שני בפירוש המיוחס לו כאן; ובפסחים ע ב פירש: בין שהפריש פסחו ואבד, ונתכפר באחר ואחר כך נמצא זה, בין שהפריש מעות לפסחו, וחלה קדושת פסח על כולן, והוזלו טלאים וניתותרו מן המעות; וראה מה שנתבאר בגמרא בסוף הסוגיא כאן.

2. ביאר ברש"י מכתב יד: לדבר הבא מן הצאן ומן הבקר, והיינו שלמים; ואף על גב דעולה באה גם מן הצאן ומן הבקר, אפילו הכי שלמים אתי, דהא לשם אכילה הפרשה, ולא לשם כליל; ולפי טעם זה לא נתבאר עדיין למה לא נאמר שהוא בא לשאר זבחים, [ומסתבר, שהטעם הוא משום שאלו בלבד באים בנדבה].

אך ברש"י זבחים ז ב פירש: היינו שלמים, שהן באין מכל צאן ומכל בקר בין זכרים בין נקבות, מה שאין כן בשאר זבחים שהוקבעו או